

Õiguskantsler

Teie 27.03.2017 nr

Meie 21.04.2017 nr 6-1/170496/1701747

Riigeksamite korduvsooritamine

Lugupeetud avaldaja

Selgitasite oma pöördumises, et sooviksite teha uuesti keskkooli lõpetamisel sooritatud riigeksameid ainetes, milles enam riigeksameid ei korraldata.

On mõistetav, et sooritatud riigeksami hinde parandamine võib osutada inimesele kasulikuks, ent riik ei pea võimaldama riigeksamite korduvsooritamist ainetes, milles enam ei korraldata riigeksameid.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 37 lg 1 sätestab õiguse haridusele, ka keskkooli haridusele. Hariduse saamise tingimused tuleb kehtestada Riigikogul, põhiseadus selles osas täpsemaid juhiseid ei anna. Riigikogu lähtub haridussüsteemi, sh riigeksamite korralduse kujundamisel, hariduspoliitilistest otsustest. Muu hulgas on hariduspoliitiline otsus gümnaasiumi riigeksamite korraldamine. Põhiseadusest sellist nõuet ei tule.

Gümnaasiumi lõpetamise tingimused on sätestatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (PGS) §-s 31, mille lõike 5 järgi tuleb gümnaasiumi lõpetamiseks sooritada riigeksamid eesti keeles või gümnaasiumi riiklikus õppekavas sätestatud juhtudel eesti keeles teise keelena, matemaatikas ja võõrkeeles. Gümnaasiumi riigeksamite sooritamise tingimusi ja korda on täpsustatud haridus- ja teadusministri 15.12.2015 määruses nr 54 „[Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigeksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord](#)“. Nimetatud määruse § 26 lg 1 järgi on riigeksamite läbiviimise eesmärk mh anda õpilasele, vanemale, koolile, kooli pidajale ja riigile võimalikult objektiivset ja võrreldavat tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest ning sellest, milline on kooli panus õpilaste edasijõudmisse. Samuti on eesmärgiks anda riigile informatsiooni hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks.

Seega pole riigeksamid mõeldud üksnes näitama, milline on õpilase tase teatud aines gümnaasiumi lõpetamisel, vaid eksamid on riigi jaoks vajalikud, et teha hariduspoliitilisi otsuseid. Võrdlev analüüs ja hinnangu andmine on aga võimalik siis, kui eksamitulemusi saab võrrelda. See omakorda eeldab, et kõik sooritavad samu eksameid. Riigeksamite läbiviimine on

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

ka kulukas, mistõttu on mõistetav, et riik ei pruugi pidada otstarbekaks riigieksamite sooritamist rohkem kui kolmes aines.

Gümnaasiumi lõpus sooritatakse lisaks riigieksamitele ka koolieksamid. Määruse § 41 lg 3 järgi kinnitab koolieksami õppeained ja määrab eksamite vormi ja toimumise aja kooli direktor. Määruse § 43 lg 8 järgi sooritab gümnaasiumilõpetaja, kes sooritas koolieksami mitterahuldavalt või ei sooritanud koolieksamit, korduseksami. Seega ei ole kool kohustatud korraldama ka koolieksameid ainetes, mida isik soovib. Samuti ei saa teha korduveksameid juhul, kui eksami hinne on olnud positiivne. Kirjeldatud lähenemist ei saa pidada põhiseadusvastaseks, seega ei ole Teid kahjuks võimalik aidata.

Edu soovides

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise